

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 38C/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122200903
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Centková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2023:7122200903.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Jarmilou Centkovou v spore žalobcu: A. A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. D. XX, právne zastúpeného: JUDr. Miroslav Katunský, advokát, Floriánska 16, Košice, proti žalovanému: Východoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., Komenského 50, Košice, IČO: 36 570 460, právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Peter Kerecman s.r.o., Rázusova 1, Košice o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 19.648,37 EUR

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré žalobca zaplatí na účet právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o výške tejto náhrady.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 1.2.2022 domáhal voči žalovanému zaplata sumy 19.648,37 EUR spolu s 8 % ročným úrokom z omeškania od dňa 1.3.2022 do zaplata, ako aj náhrady trov konania.

2. Svoj nárok žalobca odôvodnil skutkovým tvrdením tak, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti – pozemku parcelného registra „E“ č. XX/XX o výmere 1.683 m² nachádzajúcom sa v katastrálnom území A., evidovaného na LV č. XXXX pre katastrálne územie A., obec A., okres A. vedeného E. F. A., katastrálny odbor, a žalovaný je výlučným vlastníkom vodárenských objektov bez súpisného čísla, ktoré tvoria dvor areálu úpravne vody č. G. XXX/X, ktoré sa nachádzajú sčasti na pozemku žalobcu. Ako vyplýva z Geometrického plánu č. XXXXXXXX-X/XXXX na pozemku parc. číslo XX/XX sa nachádza areál úpravne vody a je označený ako diel 5 v uvedenom geometrickom pláne. Znaleckým posudkom H. B. A. pod č. XX/XXXX dal právny predchodca žalobcu zistiť cenu nájmu 1,93 EUR/m². Ďalej uviedol, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom aj pozemku parcelné číslo č. XX/X o výmere 8.745 m² nachádzajúcom sa v katastrálnom území A., evidovaného na LV č. XXXX pre katastrálne územie A., obec A., E. A., vedeného E. F. A., katastrálny odbor o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 k celku, na ktorom sa nachádzajú vodárenské objekty patriace žalovanému, ktoré tvoria dvor areálu úpravne vody č. KN XXX/XX, XXX/XX I. XXX/XX a nachádzajú sa sčasti na uvedenom pozemku vlastnícky patriacemu žalobcovi. Geometrickým plánom č. XXXXXXXX-X/XXXX bolo zistené, že areál úpravne vody je v rozsahu 3.632 m² postavený na pozemku parcelného čísla XX/X, ktorý je označený ako diely 10, 13 a 14 v uvedenom geometrickom pláne. Podľa znaleckého posudku č. XX/XXXX H. B. A., je cena nájmu stanovená sumou 1,93 EUR/m². Žalobca ďalej uviedol, že pri rozhodovaní o bezdôvodnom obohatení je potrebné vychádzať z právnej úpravy platnej v čase zriadenia vodohospodárskeho diela, zo zákona č. 11/1955 Zb., podľa ktorej žalovaný mohol začať užívať nehnuteľnosti až po ich vyvlastnení, resp. tieto nehnuteľnosti mohol žalovaný užívať pred vyvlastnením jedine na základe rozhodnutia

stavebného úradu na uskutočnenie nevyhnutných prác, v presne stanovenom rozsahu, čo sa nestalo, preto sa domnieva, že žalovaný užíva jeho nehnuteľnosti dlhodobo bez právneho dôvodu a bez náhrady. Preto sa žalobca domáha vydania bezdôvodného obohatenia za pozemky parc. č. XXX/X diel 5 a pozemkov parc.č. XXX/XX diel 2, parc.č. XXX/XX diel 3, parc.č. XXX/XX diel 4, v celkovej sume 19.648,37 EUR, za obdobie od 1.2.2020 do 31.12.2021.

3. Na svoje skutkové tvrdenia žalobca predložil, resp. označil dôkazy : LV č. XXXX, výpis z obchodného registra žalovaného, geometrický plán č. XXXXXXXX-X/XXXX, znalecký posudok č. XX/XXXX, rozhodnutie č. J..XXXX/XXXX.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe dňa 14.3.2022 poukázal na skutočnosť, že žalobca sa už v minulosti domáhal nároku o zaplatenie sumy 20.519,76 EUR s príslušenstvom v konaní vedenom na Okresnom súde G. I sp. zn. XXX/XX/XXXX, v ktorom súd rozsudkom zo dňa 11.1.2018 žalobu zamietol, a Krajský súd v G. pod sp. zn. XXX/XXX/XXXX zo dňa 13.12.2018 rozsudok potvrdil ako vecne správny. Preto sa žalovaný domnieva, že žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške obvyklého nájomného, nakoľko žalovaný neužíva pozemky žalobcu bez právneho titulu, ale z titulu núteného obmedzenia v dôsledku výkonu oprávnení prevádzkovateľa vodných stavieb vo verejnom záujme.

5. Žalobca v replike zo dňa 3.11.2022 zotrval na svojom návrhu v celom rozsahu a poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 42/2015-105 zo dňa 12.10.2016, podľa ktorého, „Ustanovenia § 10 ods. 5 druhá, tretia a štvrtá veta, § 10 ods. 9, § 10 ods. 10 prvá a tretia veta a § 10 ods. 12 práv, druhá a štvrtá veta zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov v rozsahu, v akom sa v týchto ustanoveniach používa slovo „jednorazová“ v slovnom spojení „primeraná jednorazová náhrada“, nie sú v súlade s čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. 2. Vo zvyšnej časti návrhu nevyhovuje.“ V tejto konkrétnej veci žalobca poukázal na to, že ustanovenie § 20 ods. 4 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (platného a účinného v období od 1.2.2020 do 31.12.2021) je v rozpore s § 20 ods. 4 Ústavou Slovenskej republiky a s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Skutočnosť, že táto právna úprava bola nevyhovujúca a nespravodlivá, poukazuje aj to, že od 1.1.2022 bol § 20 zákona č. 442/2002 Z. z. novelizovaný. Navrhol, aby súd konanie prerušil a podal na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania s otázkou, či je znenie ustanovenia § 20 ods. 4 zákona 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2002 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (platného a účinného v období od 1.2.2020 do 31.12.2021) v súlade s čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

6. Žalovaný v duplike zo dňa 9.11.2022 uviedol, že nesúhlasí s prerušením tohto konania a poukázal na riešenie obdobnej problematiky napr. v energetike, pri vlastníctve bytov s odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. č. 7Cdo 26/2014 z 24.3.2015 s tým, že „Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Ak tieto legálne vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t.j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov“. Rovnako rozhodol aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v sp. zn. č. 3Cdo 49/2014. Tento názor bol akceptovaný aj v rozhodnutiach Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 1/2012, II. ÚS 506/2011, tak ako to vo svojom rozhodnutí uviedol Najvyšší súd SR 8Cdo 17/2019 z 30.11.2020 (body 43.-45.). Žalovaný ďalej uviedol, že Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12.10.2016 vydaným v konaní o súlade právnych predpisov (§ 10 ods. 5,9,10,12 zák. č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike s čl. 20 ods. 1, 4 ústavy), tento na obdobné veci nedopadá, čo konštatoval už samotný Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. II. ÚS

323/2017 z 18.5.2017, ktorým odmietol sťažnosť smerujúcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/26/2014 z 24.3.2015, keď sa so závermi tohto rozhodnutia stotožnil a sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Na tento názor Ústavného súdu Slovenskej republiky poukázal neskôr i Najvyšší súd Slovenskej republiky a stotožnil sa s ním v uznesení sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30.11.2020. Záverom žalovaný uviedol, že pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená otázka hmotnoprávneho vzťahu, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu viazaný jej skorším posúdením Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 44/2010 sp. zn. 6Cdo /56/2011, sp. zn. 2Mcdo 2/2014, sp. zn. 5MCdo 16/2010, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. II ÚS 349/2009 z 20.1.2010.

7. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 15.12.2022 uviedol, že všetky rozhodnutia, na ktoré žalovaný vo svojom vyjadrení poukázal, boli vydané pred Nálezom Ústavného súdu SR PL. ÚS 42/2015-1056 zo dňa 12.10.2016.

8. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 13.1.2023 zotrval na svojej argumentácii, a upresnil, že v konaní vedenom na Okresnom súde G. H. sp. zn. XXX/XX/XXXX žaloba žaloval nárok na základe rovnakých skutkových tvrdení, len iného obdobia, od 30.11.2007 do 30.11.2009, z titulu vydania bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k rovnakým pozemkom. Tiež argumentoval námietkou premlčania celého nároku. Aplikované zákonné ustanovenia :

9. Podľa článku 20 ods.4 Ústavy SR je vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

10. Podľa čl. 11 ods. 4 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné len vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za náhradu.

11. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 11/1955 Zb. o vodnom hospodárstve (v znení účinnom ku dňu vzniku obmedzenia vlastníckeho práva žalobcu, nadobudnutím právoplatnosti povolenia na výstavbu vodohospodárskeho diela, t.j. ku dňu 21.11.1971, ďalej v texte len „zákon č. 11/1955 Zb.“) povolenie vodohospodárskeho orgánu je potrebné:

a) na užívanie povrchových vôd, na zachytávanie vôd na jednotlivých nehnuteľnostiach a na ochranu nehnuteľnosti proti škodlivým účinkom povrchových vôd iným spôsobom, než ako i na užívanie vôd podzemných;

b) na vypúšťanie odpadových vôd do povrchových alebo podzemných vôd;

c) na zriaďovanie vodohospodárskych diel a zariadení potrebných na účely uvedené pod písm. a) a b).

12. Podľa § 26 zákon č. 11/1955 Zb. na vykonávanie prieskumu a prác slúžiacich účelom vodného hospodárstva a pre výkon dozoru na vody, na vodohospodárske diela a zariadenia môžu osoby, ktoré sa vykážu potvrdením kompetentného orgánu, vstupovať na cudzie pozemky a do objektov a vykonávať v nich potrebné práce, prieskum alebo dozor, pokiaľ nie je na to potrebné povolenie podľa osobitných predpisov. Také osoby sú povinné dbať na to, aby škoda, pokiaľ sa jej pri týchto prácach nemožno vyvarovať, bola čo najmenšia; spôsobenú škodu nahradí orgán, ktorý poverené osoby vyslal. Ak nedôjde k dohode o výške náhrady škody, rozhodne o nej výkonný orgán okresného národného výboru. Poverené osoby sú povinné zachovávať tajomstvo o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri svojej činnosti.

13. Podľa § 29 ods. 1 zákon č. 11/1955 Zb. nehnuteľnosti a práva, ktoré sú potrebné pre účely ustanovené týmto zákonom alebo pre prístup k vodám za účelom ich všeobecného užívania, možno vyvlastniť ak nedôjde k dohode o výkupe alebo o užívaní. Vyvlastnením možno dosiahnuť prechod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, zriadenie práva stavby alebo zriadenie vecných bremien na nehnuteľnostiach.

14. Podľa § 20 ods. 4 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach (v znení účinnom od 1.11.2009, ďalej v texte len „zákon č. 442/2002 Z.z.“) ak je vlastníkom nehnuteľnosti v dôsledku výkonu oprávnení prevádzkovateľa alebo z dôvodu určenia pásma ochrany obmedzený v obvyklom užívaní nehnuteľnosti, má právo na primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. Náhradu môže vlastníkom nehnuteľnosti uplatniť u vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie do jedného roka odo dňa vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti. Ak vlastníkom verejného

vodovodu alebo verejnej kanalizácie nevyhovie nároku alebo je nečinný, môže vlastník nehnuteľnosti uplatniť svoje právo na súde do šiestich mesiacov odo dňa, keď uplatnil nárok u vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie.

15. Podľa § 42 ods. 6 zákon č. 442/2002 Z.z., oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú nedotknuté.

Právne posúdenie :

16. Predmetom sporu je nárok žalobcu na zaplatenie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov vo vlastníctve žalobcu v zmysle vodohospodárskej stavby patriacej žalovanému, stojacej na pozemkoch žalobcu.

17. Z výsledkov vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi mal súd za preukázané, že vodohospodárska stavba „úpravovňa vody“, ktorá je vo výlučnom vlastníctve žalovaného, sa v zmysle Geometrického plánu č. XXXXXXXX-X/XXXX nachádza na pozemkoch parc. D. XXX/X diel 5 a pozemkov parc.č. XXX/XX diel 2, parc.č. XXX/XX diel 3, parc.č. XXX/XX diel 4, patriacich do vlastníctva žalobcu.

18. Je nesporné, že rozhodnutím zo dňa 20.10.1971 bolo E. K. L., odborom vodného a lesného hospodárstva v A. pod č.: J.. XXXX/XXXX vydané vodohospodárske povolenie na výstavbu vodohospodárskeho objektu v rozsahu : širokoprofilované studne v počte 3 ks a čerpacie stanice studenej vody v prospech investora Východoslovenské vodárne a kanalizácie, s označením: A. skupinový vodovod, napojenie zdrojov C. H., ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.11.1971.

19. Taktiež je nesporné, že rozhodnutím odboru Poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v A. zo dňa 23.1.1984, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.2.1984, pod č. J.. XXX/XXXX bolo povolené užívanie stavby: „A., rozšírenie vodovodnej siete a napojenie vodných zdrojov C. H.“ v rozsahu vodné zdroje, úpravňa vody, zásobovacie a rozvodné potrubie, pričom stavba sa nachádza v kat. území A. v prospech užívateľa a prevádzkovateľa, Vsl. vodárne a kanalizácie, závod A..

20. Nakoľko k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu (resp. v tom čase jeho právnych predchodcov) došlo už povolením výstavby vodohospodárskeho diela dňom 21.11.1971, tak súd na daný prípad aplikoval zákon č. 11/1955 Zb. o vodnom hospodárstve v znení účinnom ku dňu 21.11.1971.

21. Je nesporné, že pri zriadení vodohospodárskeho diela, ktoré je vo vlastníctve žalovaného, nedošlo v čase povolenia výstavby vodohospodárskeho diela (21.11.1971) podľa zákona č. 11/1955 Zb. o vodnom hospodárstve (v znení účinnom ku dňu 21.11.1971) ale ani v čase kolaudačného rozhodnutia vodohospodárskeho diela (15.2.1984) podľa zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (v účinnom znení do 31.10.1993), k vyvlastneniu pozemkov právnych predchodcov žalobcu.

22. Aj keď zákon č. 11/1955 Zb., za účinnosti ktorého bolo vydané stavebné povolenie na výstavbu vodohospodárskeho diela, a ani zákon č. 138/1973 Zb. o vodách neupravovali možnosť náhrady za zriadenie vodohospodárskeho diela na cudzom pozemku v zmysle nároku na náhradu za zákonné vecné bremeno, tak aj napriek tomu, právnym predchodcom žalobcu vznikol v danom čase nárok za vyvlastnenie dotknutých pozemkov, resp. nárok na zaplatenie odplaty na základe vzájomnej dohody, ako aj na náhradu škody, ktoré nároky si však pôvodní vlastníci pozemkov u právneho predchodcu žalovaného, a ani na súde neuplatnili.

23. V prípade núteného obmedzenia užívania nehnuteľností, ide o presne špecifikované oprávnenia prevádzkovateľa upravené v zákone o vodách. Pri takzvanom nútenom obmedzení užívania nehnuteľností zákon v určitom obmedzenom rozsahu dovoľuje zasahovať do vlastníctva vlastníka pozemku prevádzkovateľovi vodnej stavby a to iba na výkon práv. Tieto oprávnenia prevádzkovateľa stavby nemajú súkromnoprávnu povahu, pretože ide o verejný záujem, teda nie osobný záujem. Ide tu o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva vlastníka pozemku, ktoré je dovolené a v súčasnosti upravené zákonom č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách. V tomto prípade ide o zákonné legálne vecné bremeno, ktoré je inštitútom sui generis a patrí do okruhu verejného práva.

24. Pri posúdení nároku žalobcu súd aplikoval princíp nepravej retroaktivity, podľa ktorej, práva a povinnosti vyplývajúce z vecného bremena zriadeného v roku 1971, sa neposudzujú podľa právnej

úpravy účinnej v čase jeho zriadenia (podľa zákona č. 11/1955 Zb.), ale posudzujú sa podľa právnej úpravy, ktorá ako prvá inštitút zákonného vecného bremena upravila, a to zákonom č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách. Až pokiaľ by ani zákon č. 442/2002 neupravoval náhrady súvisiace s výkonom zákonných vecných bremien, bolo by možné aplikovať úpravu súkromného práva (podľa ust. § 135 c Občianskeho zákonníka).

25. Na základe uvedeného súd konštatuje, že právnym predchodcom žalobcu vznikol v súlade s čl. 20 ods.4 Ústavy Slovenskej republiky, článkom 1 dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a v súlade s ust. § 20 ods. 4 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, dňom účinnosti tohto zákona, t.j. od 1.11.2002, nárok na finančnú náhradu za nútené obmedzenie užívania ich pozemkov v dôsledku výstavby vodohospodárskeho diela na ich pozemkoch, a to v zákonných lehotách.

26. Túto finančnú náhradu za nútené obmedzenie užívania pozemkov si právni predchodcovia žalobcu mali možnosť uplatniť v zmysle ust. § 20 ods. 4, druhá veta zákona č. 442/2002 Z.z. u vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie do jedného roka odo dňa vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, resp. v prípade, ak vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie nevyhovelo ich nároku alebo ak zostal nečinný, mali právni predchodcovia žalobcu v zmysle ust. § 20 ods. 4, tretia veta zákona č. 442/2002 Z.z. právo v lehote šiestich mesiacov odo dňa, keď si uplatnili nárok u vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie, obrátiť sa so svojím nárokom na súd.

27. Prekluzívna lehota predpokladá uplynutie stanovenej lehoty zákonom na uplatnenie práva, v dôsledku čoho dochádza k zániku práva neuplatneného v stanovenej lehote. Nakoľko k zániku práva preklúziou dochádza „ex lege“, teda zo zákona, súd k nej prihladá z úradnej moci, takže nie je možné zaniknutému právu priznať ochranu.

28. V tomto prípade sa plynutie prekluzívnej lehoty podľa ust. § 20 ods. 4, druhá veta zákona č. 442/2002 Z.z. počíta odo dňa nasledujúceho od účinnosti zákona č. 442/2002 Z.z., t.j. od 2.11.2002. Z nespornej skutkovej okolnosti v tomto prípade vyplýva, že žalobca, ale ani jeho právni predchodcovia si tento nárok v zákonnej lehote neuplatnili, preto žalobcovi táto lehota márne uplynula dňom 2.11.2003 (žaloba bola podaná na tunajšom súde dňa 1.2.2022). Vzhľadom na uvedené súd konštatuje, že takto zaniknutému právu v dôsledku preklúzie, nie je možné priznať súdnu ochranu.

29. Podľa § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

30. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

31. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

32. Súd sa vzhľadom na námietku premlčania, ktorú vzniesol žalovaný ako prostriedok procesnej obrany zaoberal plynutím premlčacej doby vo vzťahu k uplatnenému nároku, a dospel k tomu záveru, že nárok žalobcu je v celom rozsahu premlčaný.

33. Keďže nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom zriadeným zákonom (§ 20 ods. 4, druhá veta zákona č. 442/2002 Z.z.) je majetkovým právom, tak toto právo podlieha premlčaniu vo všeobecnej premlčacej lehote podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, pričom všeobecná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

34. V tomto prípade plynutie premlčacej lehoty začalo dňom nasledujúcim po účinnosti zákona č. 442/2002 Z.z., t.j. od 2.11.2002, na základe čoho premlčacia lehota právnym predchodcom žalobcu márne uplynula dňom 2.11.2005, pretože žaloba bola na tunajšom súde podaná až dňa 1.2.2022. Nakoľko ide o jednorazový nárok, tak tento nevzniká žiadnemu ďalšiemu vlastníkovi dotknutého pozemku, t.j. žalobcovi, ako právneho nástupcovi po pôvodných vlastníkoch pozemkov. Preto súd konštatuje, že právo žalobcu je v celom rozsahu premlčané.

35. Čo sa týka charakteru náhrady za zákonné vecné bremeno, súd uvádza, že napriek tomu, že v zákone č. 442/2002 Z.z. nie je uvedené, že sa jedná o jednorazovú finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva, tak nie je možné pripustiť, aby tento nedostatok bol nahrádzaný režimom všeobecného predpisu o bezdôvodnom obohatení; nakoľko v tomto prípade ide o nárok z existujúceho právneho dôvodu, konkrétne z vecného bremena vzniknutého priamo zo zákona č. 442/2002 Z.z., ktoré má charakter trvalého vyriešenia právneho vzťahu.

36. Podľa uznesenia Ústavného súdu SR zo 17. 10. 2018, sp.zn. II. ÚS 500/2018 z 15.1. 2019, podstata zákonných (legálnych) vecných bremien spočíva v tom, že ide o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva, teda vymedzenie obsahu vlastníckeho práva prostredníctvom predpisu verejného práva. Tieto zákonné vecné bremená predstavujú verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva v nadväznosti na § 123 Občianskeho zákonníka, ktorý limituje oprávnenie vlastníka medzami zákona. Jedným z charakteristických znakov tzv. legálnych vecných bremien je, že ich režim sa riadi vždy podľa predpisov, ktoré boli platné ku dňu ich vzniku.

37. V tomto prípade možno jednoznačne konštatovať, že zriadením vodohospodárskej stavby – úpravovne vody, išlo o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcu v medziach zákona č. 442/2002 Z.z.. Preto sa súd nestotožňuje s názorom žalobcu, že za trvalé obmedzenie vlastníckeho práva v dôsledku zákonného vecného bremena, mu patrí nárok na bezdôvodné obohatenie podľa ust. Občianskeho zákonníka.

38. Vznik nároku na náhradu za zriadenie zákonného vecného bremena „na základe zákona“, priamo vylučuje vznik nároku na bezdôvodné obohatenie podľa zákona (§ 451 Občianskeho zákonníka).

39. Na základe týchto záverov, súd žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

40. Súd považuje za potrebné k argumentácii žalovaného ohľadne prejudiciality vo vzťahu k skoršiemu rozhodnutiu medzi rovnakými stranami sporu, na rovnakom skutkovom základe, o inom predmete sporu z hľadiska žalovaného obdobia (rozsudok Okresného súdu G. H. sp. zn.č. XXX/XX/XXXX zo dňa 11.1.2018, v spojení s rozsudkom Krajského súdu sp. zn. č. XXX/XXX/XXXX zo dňa 13.12.2018) uviesť nasledovné :

41. Podľa článku 2 ods.2 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len „CSP“) právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

42. Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

43. Podľa ust. § 194 ods.1 CSP otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci ako orgán podľa § 193, môže súd posúdiť sám, nemôže však o nej rozhodnúť.

44. Podľa ust. § 194 ods.2 CSP ak bolo o otázke podľa odseku 1 rozhodnuté, súd na také rozhodnutie prihliadne a vysporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia.

45. Podľa ust. § 227 ods.1 CSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnyimi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.

46. Prejavom prejudiciality v situácii, keď už existuje právoplatné rozhodnutie o otázke, ktorá je predpokladom pre rozhodnutie o ďalšej veci, je záväznosť prejudiciálneho rozhodnutia pre ďalšie konanie. Súd rozhodujúci závislý spor, vo svojom rozhodnutí vychádza z už právoplatne vyriešenej právnej otázky.

47. Rozsudkom Okresného súdu G. H. sp. zn.č. XXX/XX/XXXX zo dňa 11.1.2018 bola žaloba žalobcov A. A. B. a A. M. voči žalovanému Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. o zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 20.519,76 EUR s príslušenstvom za užívanie pozemky žalobcov (rovnakých, ako v tomto spore) v zmysle stavby dvor areálu úpravne vody, a to bez právneho, zamietnutá z dôvodu konštatovania prekludovania a premlčania nároku, ktorý súd posúdil ako nárok na náhradu za zákonné vecné bremeno. G. N. L. G. rozsudkom pod sp. zn. D. XXX/XXX/XXXX zo dňa 13.12.2018 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil s tým, že vzhľadom na úpravu špeciálneho zákona, na posúdenie nároku neprichádzala do úvahy všeobecná právna úprava (ust. Obč. zák. o náhradách za zriadenie vecného bremena), preto ak si žalobcovia (resp. ich právni predchodcovia) nárok na náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti včas a v prekluzívnej lehote podľa tohto zákona (č. 442/2002 Z.z.) neuplatnili, tak ochranu im už priznať nemožno. Súd zároveň k námietke žalobcov (argumentovanej aj v tomto spore) skonštatoval, že aj ak k vyvlastneniu predmetných nehnuteľností v minulosti nedošlo, tak odhliadnuc od toho, že pri vyvlastnení pozemkov by ďalší dôvod sporov strán odpadol, práve zohľadňujúc záujmy vlastníkov pozemkov zákonodarca od účinnosti zákona č. 442/2002 Z.z. (ako verejnoprávneho predpisu) umožnil vlastníkom domáhať sa vyplatenia náhrady za nútené obmedzenie užívania ich nehnuteľnosti (§ 20 ods. 4 citovaného zákona).

48. V tomto prípade, ak keď aj tento súd rozhodol rovnako, tak rozsudky uvedené v bode 47. tohto rozsudku, nie sú rozsudkami s prejudiciálnym účinkom pre toto súdne konanie, pretože v nich, rovnako ako aj v tomto spore, išlo o nárok na plnenie podľa § 137a CSP, nie o nárok na určenie právneho titulu (dôvodu) hmotno-právneho vzťahu medzi stranami sporu, ktorý by zakladal záväzné vyriešenie prejudiciálnej právnej otázky aj pre nasledujúce spory.

49. K argumentácii žalobcu, odkazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12.10.2016 súd uvádza, že vzhľadom na rozsiahlu stabilnú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR týkajúcu sa povahy náhrady za zákonné vecné bremená, sa súd nestotožňuje s názorom žalobcu, že podľa tohto rozhodnutia sa vylučuje jednorazová náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva.

50. Súd sa pri rozhodovaní o nároku žalobcu, priklonil k názoru vysloveného Ústavným súdom Slovenskej republiky IV. ÚS 390/2018-22 dňa 21. júna 2018, podľa ktorého, právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona (1. septembra 1993). Z predmetného ustanovenia nevyplýva ďalšiemu vlastníkovi zaťaženého pozemku právo na náhradu za pretrvávajúce obmedzenie jeho vlastníckych práv“ (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 49/2014 zo 14. apríla 2016). Rovnaké závery napokon vyplývajú aj z aktuálnych rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré sú odrazom ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít tak, ako to vyžaduje princíp právnej istoty vyjadrený v čl. 2 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje najmä na zjednocujúci záver najvyššieho súdu uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2016 ako rozhodnutie pod č. 73, v ktorom sa uvádza: „Právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona (1. septembra 1993). Ústavný súd ďalej skonštatoval, že „na tomto závere ústavného súdu nemení nič ani jeho nález sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016, v ktorého výroku (bod 1 výroku) sa uvádza, že «Ustanovenia § 10 ods. 5 druhá, tretia a štvrtá veta, § 10 ods. 9, § 10 ods. 10 prvá a tretia veta a § 10 ods. 12 prvá, druhá a štvrtá veta zákona č. 657/2004. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov rozsahu, v akom sa v týchto ustanoveniach používa slovo „jednorazová“ v slovnom spojení „primeraná jednorazová náhrada“ nie sú v súlade s čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

51. Podľa názoru súdu, závery o jednorazovej náhrade za zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, podľa zákona o energetike, zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, dopadajú aj na zákonné vecné bremeno vzniknuté na základe zákona o verejných vodovodoch. Podstata podobnosti spočíva v tom, že ide o právny inštitút zákonných vecných bremien vo verejnom záujme, ku ktorým je potrebné pristupovať jednotne. Vyššie uvedený prístup k zákonným vecným bremenám je stabilným názorom Najvyššieho súdu SR, ktorý sa argumentáciou obdobnou argumentácii žalobcu už vyporiadal. Uvedené rozhodnutia boli vydané po náleze Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12.10.2016, na ktorý žalobca poukazuje a neskoršia rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR sa od rozhodnutia v predchádzajúcej veci strán nezmenila.

Ďalšie rozhodnutia zo súdnej praxe, s ktorými závermi sa súd v plnom rozsahu stotožňuje:

52. Pokiaľ si právny predchodca žalobkyne neuplatnil nárok na jednorazovú náhradu za podstatné obmedzenie v užívaní pozemku zriadením vecného bremena podľa elektrizačného zákona, hoci tento zákon takúto náhradu (pod stratou zániku nároku na náhradu, ak nebola uplatnená v stanovenej lehote) umožňoval, nemôže byť požadovaná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva priznaná podľa § 128 Obč. zákonníka. Aj teraz platný zákon o energetike umožňuje len priznanie jednorazovej náhrady za obmedzenie užívania nehnuteľnosti resp. za zriadenie práva vecného bremena (Najvyšší súd Slovenskej republiky 4 Cdo 89/2008).

53. Náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva je koncipovaná ako náhrada jednorazová, ktorá je splatná v zákonom stanovených lehotách tomu, kto je vlastníkom nehnuteľnosti, na ktorej zriaďované vecné bremeno viazne. Tieto právne závery boli tiež predmetom posudzovania Ústavného súdu SR, ktorý odmietol sťažnosť podanú vo veci vydanéj Krajským súdom v J. sp. zn. XXX/XXX/XXXX, ktorý poukázal aj na ďalšie rozhodnutie Krajského súdu v J. pod sp. zn.č. XXXX/XX/XXXX.

54. Krajský súd v O. O. pod sp.zn.č. XXXX/XXX/XXXX uzavrel, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je majetkové právo vyplývajúce z vecného bremena, ktoré vzniká „in-rem“ a vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno, teda, jeho vznik posudzovať samostatne u každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Tento nárok je iba jeden a má ho len ten vlastník zaťaženého pozemku, ktorý túto nehnuteľnosť vlastnil v čase vzniku vecného bremena, teda k účinnosti zákona č. 182/1993 Z. z., t.j. k 1.9.1993.

55. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 474/2013 konštatoval, že aj keď zákon č. 182/1993 Z. z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné, aby vychádzal z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v kontexte s tým aj s právnou úpravou obsiahnutou v pôvodnom ustanovení § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd už skôr uzavrel, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 89/2008). I v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. je primeraná náhrada namieste.

56. Vecné bremeno okrem toho, že môže vzniknúť písomnou zmluvou, na základe závetu, rozhodnutím súdu, môže vzniknúť aj priamo zo zákona. Zákonom zriadené vecné bremeno je vlastník povinný rešpektovať v nevyhnutnej miere a rozsahu a za obmedzenie svojho vlastníckeho práva má právo žiadať náhradu. V prípade vecných bremien zriaďovaných priamo zo zákona ide vo svojej podstate o určitý druh verejnoprávneho obmedzenia vlastníka nehnuteľnosti. Toto obmedzenie vlastníckych práv je výrazom prevahy verejného záujmu nad záujmom jednotlivca bez toho, aby toto zasahovanie bolo podmienené súhlasom zo strany dotknutého vlastníka (Najvyšší súd v rozsudku z 24. marca 2015 sp. zn. 7 Cdo 26/2014).

57. Bez ohľadu na to, či vlastník pozemku, ktorému 1. septembra 1993 (dňom účinnosti zákona č. 182/1993 Z.z.) vzniklo právo na jednorazovú náhradu za vecné bremeno vzniknuté ex lege v zmysle § 23 ods. 5 tohto zákona, túto náhradu uplatnil alebo neuplatnil, resp. či mu náhrada bola alebo nebola vyplatená, súčasnému vlastníkovi tohto pozemku (bez ohľadu na to, kto ním je) nepatrí právo na nejakú ďalšiu náhradu za pretrvávajúce obmedzenie jeho vlastníckeho práva (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 14. apríla 2016, sp. zn. 3 Cdo 49/2014). Pre úplnosť dovolací súd poznamenal, že podstatu

predmetného názoru považoval za „ústavne udržateľný“ aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012. Ani ďalšie rozhodnutia ústavného súdu vydané vo veciach, v ktorých posudzoval ústavnosť rozhodnutí založených na obdobných záveroch (sp. zn. I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 1/2012, II. ÚS 506/2011), na tom nič nezmenili.

58. Vecné bremeno vzniká in rem a vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na zmenu vlastníctva, a tak nemožno jeho vznik posudzovať samostatne u každého vlastníka zaťaženého pozemku. Z uvedeného potom vyplýva, že finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová, a teda nemá charakter opakovaného plnenia (renty). Zákonodarca explicitne neupravil mechanizmus opakujúceho plnenia z práva na primeranú náhradu zo zákonného vecného bremena. Ak by tento cieľ podľa odvolacieho súdu zákonodarca sledoval, nepochybne by takáto regulácia opakujúceho sa plnenia bola v zákone presne stanovená (Krajský súd J. XXX/XX/XXXX).

59. Obdobne rozhodli súdy aj v ďalších sporoch, napr. Krajský súd P. sp. zn. XXXX/XXX/XXXX z 26. 10. 2016, Krajský súd v J. sp. zn. XXX/XX/XXXX z 27.3.2008, sp. zn. XXX/XXX/XXXX z 22.2.2012, Krajský súd v G. sp. zn. XXXX/XXX/XXXX z 12.12.2012), Krajský súd L. G. sp. zn. XXX/XXX/XXXX z 4.2.2016, Krajský súd L. J. sp. zn. XXXX/XX/XXXX z 13.7.2012, v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 525/2012 z 24.10.2012, ktorým bola ústavná sťažnosť odmietnutá.

60. V uznesení Ústavného súdu SR II. ÚS 323/2017 zo dňa 18.5.2017 sa uvádza, že rozsudok NS SR č.7 Cdo 26/2014 zo dňa 24.3.2015 bol napadnutý ústavnou sťažnosťou, v ktorej sťažovateľ (okrem iného) poukazyval na právny názor pléna ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016, že „jednorazová náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva nie je v súlade s čl. 20 ods. 4 ústavy, a to z dôvodu, že nezohľadňuje povahu a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníkov povinnosťou trpieť stavbu rozvodov tepla na svojom pozemku“. Ústavný súd SR rozhodol tak, že sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd konštatoval, že názor NS SR, vyjadrený v rozsudku NS SR č.k. 7 Cdo 26/2014 zo dňa 24.3.2015, je ústavne akceptovateľný a udržateľný. Zároveň poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax v danej otázke, konkrétne na zjednocujúci záver Najvyššieho súdu SR vyjadrený v rozsudku č.k. 3 Cdo 49/2014 zo dňa 14.4.2016, ktorý bol zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2016 ako rozhodnutie pod č. 73. Ústavný súd konštatoval, že na tomto závere nemení nič ani jeho nálezh sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016, ktorým bolo v bode 1 vyslovené, že «ustanovenia § 10 ods. 5 druhá, tretia a štvrtá veta, § 10 ods. 9, § 10 ods. 10 prvá a tretia veta a § 10 ods. 12 prvá, druhá a štvrtá veta zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov rozsahu, v akom sa v týchto ustanoveniach používa slovo „jednorazová“ v slovnom spojení „primeraná jednorazová náhrada“, nie sú v súlade s čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

61. Uznesením NS SR č.k. 2 Cdo 194/2018 zo dňa 26.8.2019, dovolací súd odmietol dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu. Okresný súd vzhľadom na aplikáciu § 4 zák. č. 66/2009 Z.z., podľa ktorého sa majú vzťahy vlastníka pozemku a vlastníka cesty usporiadať konštatoval, že nemôže byť žalobcom uplatnený nárok posúdený ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Od účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. vzniklo k pozemku pod stavbou vo verejnom záujme zákonné vecné bremeno až do vykonania pozemkových úprav a vlastníkovi patrí náhrada v súlade s § 151n ods. 3 Občianskeho zákonníka. Právo na náhradu za vecné bremeno sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej dobe, pretože ide o nárok z práva, ktorému korešponduje vecné bremeno. Tento nárok je len jeden a má ho ten vlastník zaťaženého pozemku, ktorý túto nehnuteľnosť vlastnil v čase vzniku vecného bremena, teda ku účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t. j. ku dňu 1. júla 2009. Dovolací súd poukázal už na skôr vyriešenú otázku, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. vo forme opakujúceho sa plnenia, v rozhodnutiach NS SR sp.zn. 7 Cdo 26/2014, sp. zn. 3 Cdo 49/2014, s tým, že vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. Podstatou predmetného názoru považoval za „ústavne udržateľný“ aj ústavný

súd v rozhodnutiach sp. zn. IV. ÚS 227/2012, sp. zn. I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 1/2012, II. ÚS 506/2011. Ani nález ústavného súdu sp. zn. Pl. ÚS 42/2015 neovplyvnil vyššie ustálený právny názor.

62. Ďalej je to Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 173/2018 zo dňa 27.5.2020, podľa ktorého, náhradu za zriadenie vecného bremena podľa ustanovenia § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov treba považovať za náhradu jednorazovú.

63. Uznesením Ústavného súdu SR IV. ÚS 539/2020 zo dňa 28.10.2020 bola odmietnutá ústavnú sťažnosť proti uzneseniu NS SR č.k. 2 Cdo 194/2018 zo dňa 26.8.2019 s tým, že Najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s dovolacou argumentáciou sťažovateľa, pričom z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z pohľadu námietky sťažovateľa o nesprávnej a arbitrárnej aplikácii použitej právnej úpravy.

64. Uznesením NS SR sp. zn. č. 8 Cdo 17/2019 zo dňa 30.11.2020 dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, podľa ktorého náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné priznať aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov podľa zákona č. 66/2009 Z.z. z dôvodu, že mu nie je známe rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by meritórne riešilo náhradu za vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu sa odvolací súd pri riešení predmetnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/194/2019, ktoré poukazuje na ďalšie (vyššie citované) rozhodnutia NS SR v tomto smere.

65. K otázke premlčania nároku na náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti - t.j. analogicky počítajúc vznik nároku od účinnosti príslušného špeciálneho zákona (elektrizačný, vodný) dospeli aj ďalšie súdy, napr. NS ČR sp.zn.28 Cdo/2542/2009 z 4.20.2010, ďalej Krajský súd L. J. pod sp.zn.č. XXX/XX/XXXX-XXX zo dňa 27.3.2008, Okresný súd Q. sp.zn.č. XX/XXX/XXXX-XXX zo dňa 2.5.2006, Krajský súd L. J. sp.zn.č. XXX/XXX/XXXX-140 zo dňa 22.2.2012, Okresný súd vo L. K. P. sp.zn.č. XX/XXX/XXXX-XXX zo dňa 28.6.2011 a tunajší súd sp.zn.č. XXX/XXX/XXXX zo dňa 17.1.2011 v spojení s rozsudkom Krajského N. L. G. sp.zn.č. XXXX/XXX/XXXX zo dňa 12.12.2012, ďalej tunajší súd pod sp.zn.č. XXX/XXX/XXXX-XXX zo dňa 21.3.2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu L. G. N.. XXX/XXX/XXXX zo dňa 4.2.2016.

Trovy konania :

66. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

67. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

68. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane sporu, ktorej to priznáva zákon, náhradu týchto trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti so sporom musela alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu neexistoval spor pred všeobecným súdom.

69. Podľa zásad o náhrade trov konania (§ 255 CSP) súd priznal úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom žalobcovi v dôsledku neúspechu v spore, nárok na ich náhradu nevznikol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Košice I., v 3 písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Podľa ust. § 365 ods.1 CSP odvolacie dôvody odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods.2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods.3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).